

Studia Biblica Slovaca

Ročník 6

2014

Číslo 2

Offprint

Studia Biblica Slovaca je recenzovaný vedecký časopis zameraný na skúmanie Svätého písma Starého a Nového zákona predovšetkým zo stránky filologickej, historickej, exegetickej a teologickej.

Ročník VI (2014), číslo 2

Vydáva Rímskokatolícka cyrilometodská bohoslovecká fakulta Univerzity Komenského v Bratislave, Kapitulská 26, 814 58 Bratislava 1, IČO 0039786510.

Šéfredaktor: Blažej ŠTRBA (Badín)

Redakčná rada: Jaroslav BROŽ (Praha, CZ) – Peter DUBOVSKÝ SJ (Roma, I) – Pavol FARKAŠ (Nitra) – Juraj FENÍK (Košice) – Sr. Júlia Daniela ISKROVÁ OP (Ružomberok) – Róbert JÁGER (Košice) – Jozef JANČOVIČ (Bratislava) – Róbert LAPKO (Košice) – Libor MAREK (Roma, I) – Milan SOVA (Bratislava) – Peter ŠOLTĚS (Oestrich-Winkel, D) – Jozef TIŇO (Bratislava) – František TRSTENSKÝ (Spišské Podhradie) – Pavel VILHAN (Badín) – Sr. Gabriela Ivana VLKOVÁ OP (Olomouc, CZ)

Za lektorovanie všetkých článkov zodpovedá redakčná rada.

Výkonný redaktor: Martina Korytiaková

Jazyková úprava: Anna Viglašová

Obálka: Michal Martinka

Príspevky v slovenčine alebo češtine, alebo knihy na recenziu prosíme adresovať na jednu z adries:

Redakcia *Studia Biblica Slovaca*, Banská 28, 976 32 Badín (Slovakia), tel.: (00421) 048/418 26 02, redakcia@biblica.sk, www.biblica.sk; František Trstenský, Teologický inštitút, Spišská Kapitula 6, 053 04 Spišské Podhradie (Slovakia), tel.: (00421) 053/419 41 80, f.trstensky@gmail.com.

Príspevky sa požadujú v elektronickej podobe (najlepšie pripojeným dokumentom e-mailu), podľa možnosti v textovom editore Microsoft Word (formát A4, typ písma Times New Roman, riadkovanie 1,5). Ak sú používané iné fonty písma pre hebrejčinu a gréčtinu ako v programe BibleWorks, tak upresniť aké, prípadne preposlať používaný font spolu s príspevkom. Príspevok typu štúdia, poznámka alebo reflexia musí byť doplnený zhrnutím nie dlhším ako 150 slov a jeho anglickou verziou, anglickým názvom príspevku, max. piatimi kľúčovými slovami v slovenčine a angličtine, zoznamom bibliografie podľa bibliografického štýlu a kontaktom na autora príspevku. Nevyžiadané rukopisy sa nevracajú. Redakcia si vyhradzuje právo upraviť titulok a vykonať potrebnú jazykovú a štylistickú úpravu prijatých príspevkov. Viac na www.biblica.sk.

Objednávky môžete posielat' na mailovú adresu vydavateľa (kniznica@frcth.uniba.sk), redakcie (redakcia@biblica.sk) alebo knižnice Kňazského seminára sv. Františka Xaverského v Badíne (kniznica@xaver.sk).

Články časopisu sú abstrahované v troch svetových periodikách: *Old Testament Abstracts* ISSN 0364-8591, *New Testament Abstracts* ISSN 0028-6877 a *Elenchus of Biblica*.

S povolením Arcibiskupského úradu v Bratislave zo dňa 3. júna 2014

Prot. N. 2229/2014

Studia Biblica Slovaca

Printed in Slovakia, 12/2014.

Vychádza dvakrát do roka.

Cena: 6 €

ISSN 1338-0141

EV 3744/09

XIII. medzinárodné kolokvium o Gregorovi z Nyssy: *In Canticum canticorum*

Správa o konferencii

„Tvoje meno je Láska k ľuďom“ (GNO VI, 107, 4-5). Výrok, ktorý Gregor z Nyssy adresoval vtelenému Bohu, organizátori vybrali ako motto XIII. medzinárodného kolokvia o Gregorovi z Nyssy. Tieto stretnutia sa konajú každé štyri roky a zakaždým sa zameriavajú na inú oblasť Gregorovej tvorby. Témou tohtoročného kolokvia, ktoré sa konalo v dňoch 17. – 20. septembra v Ríme na pôde Pápežskej univerzity Svätého kríža, bol Gregorov obsiahly komentár k Veľpiesni. V útlej biblickej knihe s ľúbostnou tematikou Gregor videl lyricky vyrozprávaný príbeh o vzťahu Boha a ľudstva od stvorenia, cez ľudský pád a následné bolestné odlúčenie až po znovuoobnovenie harmónie Božím Vtelením. V jeho spracovaní sa harmonicky prelína teológia a praktický duchovný život, filozofia, rétorika a zároveň bohatá ľudská skúsenosť múdreho muža na sklonku života. To všetko poskytuje veľký priestor pre moderné bádanie rôznych vedných disciplín.

Prvý deň kolokvia (streda 17. 9.) bol akýmsi úvodom – prednášajúci sa zamerali na štruktúru a literárny žáner Gregorovho *Výkladu Veľpiesne* (Claudio Moreschini, Pisa) a otázky textovej kritiky (Matthieu Cassin, Paríž). Na druhý deň (štvrtok 18. 9.) sa už od rána začali prednášky prenikajúce do hĺbky Gregorovej exegézy (Theo Kobush, Bonn; Manlio Simonetti, Rím). Po obede sa pokračovalo teologickými témami. Gregorovu mystickú teológiu načrtol Martin Laird (Villanova), systém jeho myšlienok o Božej Trojici predstavil Volker Drecoll (Tübingen) a na kristologické jadro *Výkladu Veľpiesne* poukázal Miguel Brugarolas (Pamplona).

Na tretí deň (piatok 19. 9.) dopoludnia dostal priestor literárno-estetický rozmer Gregorovho diela. Lenka Karfíková (Praha – Olomouc) sa zamýšľala nad Gregorovou obľúbenou metaforou ľudskej duše ako zrkadla a jej koreňmi v platónskej tradícii. Potom Morwenna Ludlow (Exeter) analyzovala Gregorovu prácu s prírodnými obrazmi a jej zakotvenosť v gréckej rétorike. Napokon Lewis Ayres (Durham) uvažoval o vzťahu medzi obrazom a archetypom. Po obede Ari Ojell (Helsinki) rozoberal Gregorovu myšlienku o živote v súlade s cnosťou, čo je vlastne život lásky k Bohu. Keď sa deň začal chýliť k sklonku, prišla na rad otázka večného zatratenia. Gregorovmu presvedčeniu o všeobecnej spáse (apokatastáze) sa venovali Ilaria Ramelli (Milano) a Johannes Zachhuber (Oxford).

Dopoludnie posledného dňa (sobota 20. 9.), ktorým sa končila prednášková časť sympózia, bolo venované myšlienke nekonečného duchovného postupu (epektáze), ktorá charakterizuje Gregorovu spiritualitu (J. Warren Smith, Duke). Na to nadviazala Sarah Coakley (Cambridge) záverečnou prednáškou, ktorou poukázala na úzky vzťah medzi teológiou a duchovným životom.

Okrem týchto hlavných prednášajúcich sa k slovu dostali aj iní. Každý deň (s výnimkou prvého) bol vyhradený priestor aj pre štyri sekcie, kde sme my menej významní mohli svet stručne oboznámiť so svojím výskumom. Následné živé diskusie v malých skupinách boli veľmi obohacujúce. Nezabudnuteľný zážitok bol aj workshop o gregorovských štúdiách v 21. storočí, ktorý organizoval Scot Douglass (Colorado) praktickým americkým spôsobom – v reštaurácii. Záver posledného dňa bol venovaný doktorandskému semináru, kde študenti pracujúci na gregorovských témach dostali možnosť prediskutovať svoju prácu s poprednými svetovými odborníkmi. Túto inováciu prebral organizátor Giulio Maspero z origenovských kolokvií, kde sa to osvedčilo, a môžeme povedať, že aj v gregorovskom prostredí to bolo prijaté pozitívne.

XIII. medzinárodné kolokvium o Gregorovi z Nyssy, bohaté na intelektuálnu aj duchovnú potravu, sa skončilo. No aby nám nebolo smutno, na záver sme dostali pozvanie na nasledujúce kolokvium, ktoré sa bude konať v Paríži a bude sa venovať ďalšiemu Gregorovmu exegetickému dielu, jeho rozprave *O modlitbe Pána*.

Helena Panczová

„Inšpirácia Svätého písma“

Medzinárodná vedecká konferencia organizovaná
Inštitútom biblických vied Katolíckej univerzity Jána
Pavla II. v Ľubline (Poľsko)

Otázka inšpirácie kníh Biblie je rozhodujúca nielen ako základ ponímania autority Svätého písma v rámci cirkevnej komunity, ale aj ako hermeneutické východisko. Preto v dejinách teológie neustále priťahovala pozornosť a vyvolávala – i naďalej vyvoláva – nové otázky. Na všeobecnej biskupskej synode v r. 2008, ktorá sa týkala Božieho slova a jeho misie v živote Cirkvi, preto veľmi intenzívne zaznela žiadosť, aby sa teológovia zaoberali touto

Contents

Treaties

Vavrinec Radoslav MITRO OP

- Jeremiah in Matthew. Litarary-Theological Study of the Prophet
Jeremiah in the Gospel of Matthew 137-157

Dagmar KRÁĽOVÁ

- For she loved much. Outline of the complementarity of the narrative
analysis and of the psychological aspects in Luke 7:36-50 158-185

Jaroslav RINDOŠ

- St. Joseph, “*Ženích*” (the Bridegroom) or “*Manžel*” (the Spouse,
Husband) of the Virgin Mary? Erroneousness of the designation
“*ženích*” or its equivalentents in some other languages 186-196

Helena PANCZOVÁ

- The technique of translating from Biblical Greek (3):
The Septuagint as the result and as the starting point – the example
of Hebraisms in the Song of Songs 197-204

- Abstracts and Reviews** 205-224

- Communications and references** 225-238

Obsah

Štúdie

Vavrinec Radoslav MITRO OP

Jeremiáš u Matúša. Literárno-kritické skúmanie proroka Jeremiáša
v Evanjeliu podľa Matúša 137-157

Dagmar KRÁĽOVÁ

Lebo veľmi miluje. Náčrt komplementarity naratívnej analýzy
a psychologických aspektov v Lk 7,36-50 158-185

Jaroslav RINDOŠ

Sv. Jozef, ženích či manžel Panny Márie? Nesprávnosť pomenovania
„ženích“ a jeho ekvivalentov v niektorých jazykoch 186-196

Helena PANCZOVÁ

Technika prekladu z biblickej gréčtiny (3): Septuaginta ako výsledok a
ako východisko – príklad hebrejizmov vo Veľpiesni 197-204

Abstrakty a recenzie 205-224

Správy a oznamy 225-238